

Skaidrojums par Publisko iepirkumu likuma 39.panta piemērošanu

Līdz ar likuma „Grozījumi Publisko iepirkumu likumā” stāšanos spēkā 2010.gada 15.jūnijā Publisko iepirkumu likuma 39.pantā paredzētie kandidātu un pretendentu izslēgšanas noteikumu piemērošanas nosacījumi ir būtiski mainījušies.

Publisko iepirkumu likuma 39.pants 2010.gada 20.maija redakcijā, kas stājas spēkā 2010.gada 15.jūnijā, **piemērojams tikai attiecībā uz** iepirkuma procedūrām, kas tiek izsludinātas, sākot ar 2010.gada 15.jūniju, **izņemot** šā panta pirmās daļas 5.punktu, kas ir piemērojams arī attiecībā uz iepirkuma procedūrām, kas izsludinātas pirms 2010.gada 15.jūnija.

Pasūtītājs izslēdz kandidātu vai pretendentu no turpmākas dalības iepirkuma procedūrā, kā arī neizskata pretendenta piedāvājumu jebkurā no Publisko iepirkumu likuma 39.panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem. Ja pasūtītāja rīcībā nonāk informācija, ka uz kandidātu vai pretendentu attiecas kāds no minētajiem izslēgšanas nosacījumiem, pasūtītājs minēto informāciju pārbauda jebkurā iepirkuma procedūras stadijā līdz pat iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās noslēgšanai.

Ja pasūtītājs jau pēc lēmuma par iepirkuma procedūras rezultātiem pieņemšanas konstatē, ka uz pretendentu attiecas kāds no Publisko iepirkumu likuma 39.panta pirmajā daļā minētajiem izslēgšanas nosacījumiem, tad pasūtītājs nav tiesīgs slēgt iepirkuma līgumu vai vispārīgo vienošanos ar konkrēto personu un pieņem jaunu lēmumu par iepirkuma procedūras rezultātiem, ņemot vērā noteikto piedāvājuma izvēles kritēriju.

39.panta pirmās daļas 1.punkts

Kandidāts, pretendents vai persona, kurai ir kandidāta vai pretendenta pārstāvības tiesības vai lēmuma pieņemšanas vai uzraudzības tiesības attiecībā uz šo kandidātu vai pretendentu, ar tādu tiesas spriedumu vai prokurora priekšrakstu par sodu, kurš stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams, ir atzīta par vainīgu koruptīva rakstura noziedzīgos nodarījumos, krāpnieciskās darbībās finanšu jomā, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā vai līdzdalībā noziedzīgā organizācijā.

Šajā Publisko iepirkumu likuma 39.panta pirmās daļas 1.punktā apvienots iepriekšējās redakcijas 39.panta pirmās daļas 1. un 7.punkts. Norma papildināta ar regulējumu par to, kādam jābūt tiesību aktam (paredzot ne tikai tiesas spriedumu, bet arī prokurora priekšrakstu par sodu), kurš ņemams vērā, izslēdzot personu no turpmākas dalības iepirkuma procedūrā, tas ir, stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams (res iudicata spēks).

Vēršam uzmanību uz to, ka, ņemot vērā direktīvas 2004/18/EK¹, kura pārņemta ar Publisko iepirkumu likumu, 45.panta 1.punkta „a” apakšpunktu un Padomes vienotās rīcības 98/733/TI² 1. un 2.pantu, ar terminu „noziedzīga organizācija” jāsaprot ne tikai Krimināllikuma 89.¹ pantā minētā noziedzīgā organizācija, bet arī jebkura „laika gaitā izveidojusies vismaz divu personu strukturēta apvienība, kas rīkojas ar mērķi izdarīt noziegumus, par kuriem soda ar brīvības atņemšanu vai aizturēšanu vismaz uz četriem

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 31.marta direktīva 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru.

² Padomes vienotā rīcība (1998. gada 21. decembris), kas pieņemta, pamatojoties uz K.3 pantu Līgumā par Eiropas Savienību, par dalības kriminālās organizācijās uzskatīšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs par noziedzīgu nodarījumu

gadiem vai smagāku sodu neatkarīgi no tā, vai pārkāpumi ir pašmērķis vai materiālu labumu gūšanas līdzeklis un – attiecīgā gadījumā – līdzeklis valsts varas iestāžu darbības neatbilstīgai ietekmēšanai”.

Izslēgšanas nosacījums **nav piemērojams**, ja no dienas, kad stājies spēkā attiecīgais tiesas spriedums vai prokurora priekšraksts par sodu, līdz pieteikuma vai piedāvājuma iesniegšanas dienai ir pagājuši trīs gadi (39.panta ceturtais daļas 1.punkts).

Pasūtītājs varētu pieprasīt iesniegt apliecinājumu, ka attiecīgi kandidāts vai pretendents neatbilst šim izslēgšanas nosacījumam. Šādā gadījumā būtu ieteicams sagatavot apliecinājuma formu, ievērojot likuma 39.panta trešās daļas 1.punkta nosacījumus, kas jāizpilda kandidātam vai pretendentam.

Ja pasūtītāja rīcībā nonāk informācija, ka persona ir atzīta par vainīgu minētajos noziedzīgajos nodarījumos, pasūtītāja pienākums ir pārliecināties, vai minētais atbilst patiesībai, piemēram, tas varētu pieprasīt kandidātam vai pretendentam iesniegt izziņu no Soda reģistra, norādot arī personas, par kuru (ne)sodāmību saskaņā ar 39.panta pirmās daļas 1.punktu iesniedzama izziņa.

39.panta pirmās daļas 2.punkts

Kandidāts vai pretendents ar tādu kompetentas institūcijas lēmumu vai tiesas spriedumu, kurš stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams, ir atzīts par vainīgu darba tiesību būtiskā pārkāpumā, kas izpaužas kā:

a) viena vai vairāku tādu valstu pilsoņu vai pavalstnieku nodarbināšana, kuri nav Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņi vai pavalstnieki, ja tie Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijā uzturas nelikumīgi,

b) vienas personas nodarbināšana bez rakstveida darba līguma noslēgšanas, ja tā konstatēta atkārtoti gada laikā, vai divu vai vairāku personu vienlaicīga nodarbināšana bez rakstveida darba līguma noslēgšanas.

Ar jēdzienu „kompetenta institūcija” saprotams tāds subjekts, kuram ārējā normatīvajā aktā ir noteiktas tiesības pieņemt lēmumus par attiecīgās nozares regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem, piemēram, Valsts darba inspekcija.

Jaunā 39.panta pirmās daļas redakcija vairs neparedz izslēgt pretendentu par jebkuru attiecīgās nozares, kurā persona darbojas, regulējoša normatīvā akta būtisku pārkāpumu vai vides aizsardzības vai konkurences būtisku pārkāpumu – izslēgšanas nosacījumi tika sašaurināti līdz konkrētiem konkurences tiesību pārkāpumiem, kas tika iekļauti 39.panta pirmās daļas 3.punktā. Savukārt izslēgšanas nosacījumi saistībā ar darba tiesību pārkāpumiem tika paplašināti (iekļauti 39.panta pirmās daļas 2.punktā), paredzot divus gadījumus, kad kandidāts vai pretendents ir izslēdzams no turpmākas dalības iepirkuma procedūrā – ja notikusi:

- 1) viena vai vairāku tādu valstu pilsoņu vai pavalstnieku nodarbināšana, kuri nav Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņi vai pavalstnieki, ja tie Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijā uzturas nelikumīgi, **izņemot**, ja no dienas, kad stājies spēkā attiecīgais galīgais (*res iudicata* spēks) kompetentas institūcijas lēmums vai tiesas spriedums, līdz pieteikuma vai piedāvājuma iesniegšanas dienai ir pagājuši 3 gadi;
- 2) vienas personas nodarbināšana bez rakstveida darba līguma noslēgšanas, ja tā konstatēta atkārtoti gada laikā, vai divu vai vairāku personu vienlaicīga nodarbināšana bez rakstveida darba līguma noslēgšanas, **izņemot**, ja no dienas, kad stājies spēkā attiecīgais galīgais (*res iudicata* spēks) kompetentas institūcijas

lēmums vai tiesas spriedums, līdz pieteikuma vai piedāvājuma iesniegšanas dienai ir pagājuši 18 mēneši.

Turklāt saskaņā ar pārejas noteikumu 15.punktu 39.panta pirmās daļas 2.punkta “a” un “b” apakšpunktā minētie izslēgšanas nosacījumi ir attiecināmi uz kandidātu, pretendentu vai šā panta pirmās daļas 11.punktā minēto personu, ja attiecīgais pārkāpums ir izdarīts vai turpinās pēc 2010.gada 15.jūnija.

Tas nozīmē, ka kandidāts vai pretendents ir izslēdzams no turpmākas dalības iepirkuma procedūrā, pamatojoties uz tādu kompetentas institūcijas lēmumu vai tiesas spriedumu, kas stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams, ja tas, piemēram, ir pieņēmis darbā bez rakstveida darba līguma noslēgšanas:

- 1) *vienu personu 2010.gada 28.jūnijā un šis fakts konstatēts 2010.gada 29.jūnijā, turklāt 2009.gada 16.decembrī bija pieņemts kompetentas institūcijas lēmums, kas ir stājies spēkā un kļuvis nepārsūdzams, par vienas personas (vai vairāku personu) nodarbināšanu bez rakstveida darba līguma noslēgšanas (veidojas atkārtotība gada laikā);*
- 2) *divas vai vairākas personas 2010.gada 10.jūnijā un nodarbinājis līdz brīdim, kad šo pārkāpumu konstatējusi kompetenta institūcija, piemēram, 2010.gada 18.jūnijā ierodoties uz pārbaudi pie attiecīgā darba devēja (pārkāpums „turpinās pēc 2010.gada 15.jūnija”).*

Jāatzīmē, ka attiecīgajam kompetentas institūcijas lēmumam vai tiesas spriedumam, kas bija pieņemts pirms 2010.gada 15.jūnija, obligāti nebija jāsaturs Publisko iepirkumu likuma 39.panta iepriekšējās redakcijas ceturtajā daļā minētās pazīmes, lai tagad varētu piemērot izslēgšanas nosacījumu par atkārtotību gada laikā.

Tātad par pārkāpumiem, kas ir izdarīti (konstatēti, neturpinās) pirms 2010.gada 15.jūnija, **personas netiek izslēgtas no dalības iepirkuma procedūrā.**

Publisko iepirkumu likuma 39.pants **vairs neparedz**, ka kandidāts vai pretendents var tikt izslēgts no turpmākas dalības iepirkuma procedūrā tikai tad, ja attiecīgajā tiesas spriedumā vai citas kompetentas institūcijas lēmumā ir norāde, ka kandidāta vai pretendenta pārkāpums ir uzskatāms par būtisku un kandidāts vai pretendents ir izslēdzams no dalības iepirkuma procedūrā (39.panta iepriekšējās redakcijas ceturta daļa). Tagad pietiek ar fakta konstatējumu attiecīgajā lēmumā vai spriedumā.

Publisko iepirkumu likuma 39.panta devītā daļa paredz, ka, lai izvērtētu kandidātu, pretendentu un šā panta pirmās daļas 11.punktā minēto personu saskaņā ar šā panta pirmās daļas 2.punktu, pasūtītājs no Valsts darba inspekcijas iegūst informāciju par to, vai kandidāts vai pretendents un šā panta pirmās daļas 11.punktā minētā persona Latvijā vai ārvalstī ir sodīta par tādiem darba tiesību pārkāpumiem, kas saistīti ar personu nodarbināšanu bez rakstveida darba līguma noslēgšanas.

Valsts darba inspekcijas mājaslapas internetā sadaļā „Nelegālā nodarbinātība” var iegūt informāciju par darba devējiem, kuri nodarbinājuši personas bez rakstveida darba līguma noslēgšanas. Tomēr šajā datubāzē netiek uzrādīta informācija par to, vai Valsts darba inspekcijas lēmums konkrētajā lietā ir ticis pārsūdzēts tiesā, kā arī tas, vai nodarbināts Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonis vai nepilsonis, vai arī persona, kura nav Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonis vai pavalstnieks, turklāt ieraksti datubāzē tiek atjaunoti retāk nekā reizi mēnesī, tāpēc pasūtītājs nevar pilnībā paļauties uz datubāzē izdarītajiem ierakstiem un informācija (vai ir konstatēts pārkāpums, cik personas un no kādas valsts nodarbinātas, kad pārkāpums noticis, vai tas ir noticis atkārtoti gada laikā, vai lēmums/-i ir stājies/-ušies spēkā un kļuvis/-uši nepārsūdzams/-i) pasūtītājam ir tieši jāiegūst no Valsts darba inspekcijas.

39.panta pirmās daļas 3.punkts

Kandidāts vai pretendents ar tādu kompetentas institūcijas lēmumu vai tiesas spriedumu, kurš stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams, ir atzīts par vainīgu konkurences tiesību pārkāpumā, kas izpaužas kā vertikālā vienošanās, kuras mērķis ir ierobežot pircēja iespēju noteikt tālākpārdošanas cenu, vai horizontālā karteļa vienošanās, izņemot gadījumu, kad attiecīgā institūcija, konstatējot konkurences tiesību pārkāpumu, kandidātu vai pretendentu ir atbrīvojusi no naudas soda.

Salīdzinot ar iepriekšējo regulējumu, izslēgšanas nosacījumi ir sašaurināti līdz konkrētiem konkurences tiesību pārkāpumiem:

- 1) vertikālā vienošanās, kuras mērķis ir ierobežot pircēja iespēju noteikt tālākpārdošanas cenu;
- 2) horizontālā karteļa vienošanās.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.797 „Noteikumi par atsevišķu vertikālo vienošanos nepakļaušanu Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktajam vienošanās aizliegumam” 2.1.apakšpunktu **vertikālā vienošanās** ir vienošanās, kuru noslēguši divi vai vairāki tirgus dalībnieki, no kuriem katrs veic saimniecisko darbību atšķirīgā ražošanas vai izplatīšanas līmenī, un kura attiecas uz vienošanās preču pirkšanas vai pārdošanas noteikumiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.798 „Noteikumi par atsevišķu horizontālo sadarbības vienošanos nepakļaušanu Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktajam vienošanās aizliegumam” 2.9.apakšpunktu **horizontālā karteļa vienošanās** ir vienošanās starp konkurentiem, kuras mērķis ir kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci starp tiem, tai skaitā vienošanās par tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem, vienošanās par ražošanas vai realizācijas apjomu, tirgu, tehniskās attīstības vai investīciju ierobežošanu vai kontroli, vienošanās par tirgus sadali, ņemot vērā teritoriju, pircējus, piegādātājus vai citus nosacījumus, un vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem.

Ar jēdzienu „kompetenta institūcija” saprotams tāds subjekts, kuram ārējā normatīvajā aktā ir noteiktas tiesības pieņemt lēmumus par attiecīgās nozares regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem, piemēram, Konkurences padome.

Konkurences padomes pieņemtie lēmumi ir pieejami publiski tās mājaslapā internetā³, kur pasūtītājs var pārliecināties par to, vai ir pieņemts lēmums attiecībā uz konkrēto personu. Tomēr pasūtītājam būtu jāpārliecinās arī par to, vai minētais lēmums ir stājies spēkā un kļuvis nepārsūdzams.

Izslēgšanas nosacījums **nav piemērojams** divos gadījumos:

- 1) ja no dienas, kad stājies spēkā galīgais tiesas spriedums vai citas kompetentas institūcijas pieņemtais lēmums saistībā ar šā panta pirmās daļas 3.punktā minētajiem pārkāpumiem, līdz pieteikuma vai piedāvājuma iesniegšanas dienai ir pagājuši 12 mēneši;
- 2) ja attiecīgā institūcija, konstatējot konkurences tiesību pārkāpumu, kandidātu vai pretendentu ir atbrīvojusi no naudas soda (sīkāku informāciju skatīt Konkurences padomes mājaslapā internetā⁴).

³ http://www.kp.gov.lv/?object_id=543

⁴ Piemēram, http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/KPPP023IecietibasProgramma.pdf

Ņemot vērā to, ka Publisko iepirkumu likumā nav paredzēts pārejas noteikums attiecībā uz izslēgšanas noteikumu par konkurences tiesību pārkāpumiem (tāds ir paredzēts par darba tiesību pārkāpumiem), pasūtītājs **izslēdz** kandidātu vai pretendentu no dalības iepirkuma procedūrā:

- 1) ja no dienas, kad stājies spēkā galīgais tiesas spriedums vai citas kompetentas institūcijas pieņemtais lēmums saistībā ar šā panta pirmās daļas 3.punktā minētajiem pārkāpumiem, līdz pieteikuma vai piedāvājuma iesniegšanas dienai nav pagājuši 12 mēneši UN
- 2) pat ja šajā lēmumā vai spriedumā nav iepriekšējās redakcijas 39.panta ceturtajā daļā minētās pazīmes (pietiek ar faktu, ka šāds lēmums vai spriedums ir pieņemts).

Ja pasūtītāja rīcībā nonāk informācija, ka persona ir atzīta par vainīgu kādā no minētajiem pārkāpumiem, pasūtītāja pienākums ir pārliecināties, vai minētais atbilst vai neatbilst patiesībai.

39.panta pirmās daļas 4.punkts

Ir pasludināts kandidāta vai pretendenta maksātnespējas process, apturēta vai pārtraukta kandidāta vai pretendenta saimnieciskā darbība, uzsākta tiesvedība par kandidāta vai pretendenta bankrotu vai tiek konstatēts, ka līdz līguma izpildes paredzamajam beigu termiņam kandidāts vai pretendents būs likvidēts.

Iepriekšējā 39.panta redakcijā paredzētais izslēgšanas nosacījums, ka kandidāts vai pretendents „tiek likvidēts”, ir precizēts, nosakot, ka kandidāts vai pretendents ir izslēdzams no turpmākas dalības iepirkuma procedūrā, ja pasūtītājs konstatē, ka līdz līguma izpildes paredzamajam beigu termiņam kandidāts vai pretendents būs likvidēts. Piemēram, ir uzsākts likvidācijas process un uzņēmuma likvidāciju plāno pabeigt pirms līguma izpildes paredzamā beigu termiņa.

Citos gadījumos uzsākts likvidācijas process neliedz pasūtītājam izvērtēt iespēju slēgt īstermiņa līgumus, kas neparedz liela riska uzņemšanos, piemēram, piegādes līgumus Publisko iepirkumu likuma 63.panta otrās daļas 4.punktā minētajā gadījumā, iepērkot preces ar īpaši izdevīgiem noteikumiem no likvidatora.

Ja kandidāta, pretendenta vai šā panta pirmās daļas 11.punktā minētās personas maksātnespējas procesā tiek piemērota sanācija vai cits līdzīga veida pasākumu kopums, kas vērsts uz parādnieka iespējamā bankrota novēršanu un maksātnespējas atjaunošanu, pasūtītājs, izvērtējot iespējamos ekonomiskos riskus un ņemot vērā līguma priekšmetu, var lemt par attiecīgā kandidāta vai pretendenta neizslēgšanu no iepirkuma procedūras saskaņā ar šā panta pirmās daļas 4.punktu (39.panta trešā daļa).

Ar vārdiem „cits līdzīga veida pasākumu kopums” saprotams tāds tiesiskās aizsardzības process 2010.gada 26.jūlijā pieņemtā Maksātnespējas likuma (stājas spēkā 2010.gada 1.novembrī, neparedz sanācijas piemērošanu) izpratnē, kas tiek pasludināts pēc maksātnespējas procesa izbeigšanas (sk. minētā Maksātnespējas likuma XIX nodaļu), vai līdzīga veida pasākumu kopums ārvalstīs.

Izvērtējamie riski ir saistīti ar piegādātāju spēju izpildīt līgumu (līguma termiņš, apjoms, specifika).

Ja pasūtītājs publiskās datubāzēs (piemēram, Uzņēmumu reģistra mājaslapā internetā pieejamajā Maksātspējas reģistrā) nevar iegūt minēto informāciju, tas pieprasa, lai kandidāts vai pretendents iesniedz kompetentas institūcijas izziņu, kas apliecina, ka kandidātam vai pretendentam un šā panta pirmās daļas 11.punktā minētajai personai nav pasludināts maksātspējas process un tie neatrodas likvidācijas stadijā (39.panta piektās daļas 1.punkts).

Ja pasūtītājs konstatē, ka ir uzsākts kandidāta vai pretendenta likvidācijas process, tad tas papildus pieprasa iesniegt dokumentus, kuri apliecinātu, ka līdz līguma izpildes paredzamajam beigu termiņam kandidāts vai pretendents vēl nebūs likvidēts. Pasūtītājam jāņem vērā, ka gadījumos, kad tiek piegādātas preces, kurām ir garantijas termiņš, kandidātam vai pretendentam ir jādarbojas vismaz līdz garantijas termiņa beigām, lai to varētu neizslēgt no dalības iepirkuma procedūrā, pamatojoties uz minēto izslēgšanas nosacījumu.

Tā kā jaunā normas redakcija neparedz, ka izziņā jābūt norādītam, vai kandidāta vai pretendenta saimnieciskā darbība ir apturēta vai pārtraukta, tad pasūtītājs varētu pieprasīt iesniegt apliecinājumu, ka attiecīgi kandidāts vai pretendents neatbilst šim izslēgšanas nosacījumam. Šādā gadījumā būtu ieteicams sagatavot apliecinājuma formu, kas jāaizpilda kandidātam vai pretendentam.

Ja pasūtītāja rīcībā nonāk informācija, ka personas saimnieciskā darbība, piemēram, ir apturēta, pasūtītāja pienākums ir pārliecināties, vai minētais atbilst patiesībai, piemēram, tas varētu pieprasīt kandidātam vai pretendentam iesniegt izziņu no Komercreģistra.

Likuma 39.panta astotajā daļā noteikts, ka atklātā konkursā (pretstatā slēgtam konkursam, konkursa dialogam un sarunu procedūrai) pasūtītājs pieprasa, lai minētās izziņas iesniedz tikai tas pretendents, kuram atbilstoši citām paziņojumā par līgumu vai iepirkuma procedūras dokumentos noteiktajām prasībām un izraudzītajam piedāvājuma izvēles kritērijiem būtu piešķiramas līguma slēgšanas tiesības. Termiņu minēto dokumentu iesniegšanai pasūtītājs nosaka **ne īsāku par 10 darbdienām** (pirms likuma grozījumiem bija 5 darbdienas). Ja attiecīgais pretendents noteiktajā termiņā neiesniedz minēto dokumentu, pasūtītājs to izslēdz no dalības iepirkuma procedūrā.

Ņemot vērā minēto, izziņa jāpieprasa no pretendenta pirms lēmuma par iepirkuma procedūras rezultātiem pieņemšanas.

39.panta pirmās daļas 5.punkts

Kandidātam vai pretendentam Latvijā un valstī, kurā tas reģistrēts vai kurā atrodas tā pastāvīgā dzīvesvieta (ja tas nav reģistrēts Latvijā vai tā pastāvīgā dzīvesvieta nav Latvijā), ir nodokļu parādi, tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādi, kas kopsummā katrā valstī pārsniedz 100 latus.

Ievērojot pārejas noteikumu 16.punktā minēto, **pasūtītājs šo izslēgšanas nosacījumu piemēro arī tām iepirkuma procedūrām, kuras izsludinātas līdz 2010.gada 14.jūnijam**, ja vien kandidāts vai pretendents nav izslēgts no dalības iepirkuma procedūrā pirms 2010.gada 15.jūnija.

Kandidāts vai pretendents uzskatāms par izslēgtu no iepirkuma procedūras, ja pasūtītājs lēmumu pieņēmis pirms 2010.gada 15.jūnija.

1. Kandidāts vai pretendents, kas reģistrēts Latvijā vai kura pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijā

Atšķirībā no iepriekšējā regulējuma tagad ir pieļauta iespēja, ka kandidātam vai pretendentam var būt nodokļu parādi (tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādi), kas kopsummā nepārsniedz 100 latus.

Ja pasūtītājs publiskās datubāzēs nevar iegūt minēto informāciju, tas pieprasa, lai kandidāts vai pretendents iesniedz izziņu, kuru izdevis Valsts ieņēmumu dienests un kura apliecina, ka kandidātam vai pretendentam un šā panta pirmās daļas 11.punktā minētajai personai Latvijā nav nodokļu parādu, tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādu, kas kopsummā pārsniedz 100 latus (39.panta piektās daļas 2.punkts). Pasūtītājs pieprasa iesniegt arī attiecīgās pašvaldības (-u) izdotu šāda satura izziņu (-as), ja kandidātam, pretendentam vai šā panta pirmās daļas 11.punktā minētajai personai pieder nekustamais īpašums Latvijā.

2. Kandidāts vai pretendents, kas reģistrēts ārvalstī vai kura pastāvīgā dzīvesvieta ir ārvalstī

Atšķirībā no iepriekšējā regulējuma tagad pasūtītājam ir jāiegūst informācija par nodokļu parādiem gan Latvijā, gan ārvalstī. Turklāt tagad ir pieļauta iespēja, ka kandidātam vai pretendentam var būt nodokļu parādi (tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādi), kas kopsummā katrā valstī nepārsniedz 100 latus.

Ja pasūtītājs publiskās datubāzēs nevar iegūt minēto informāciju, tas pieprasa, lai kandidāts vai pretendents iesniedz:

- 1) izziņu, kuru izdevis Valsts ieņēmumu dienests un kura apliecina, ka tam un šā panta pirmās daļas 11.punktā minētajai personai Latvijā nav nodokļu parādu, tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādu, kas kopsummā pārsniedz 100 latus (39.panta piektās daļas 2.punkts). Pasūtītājs pieprasa iesniegt arī attiecīgās pašvaldības (-u) izdotu šāda satura izziņu (-as), ja kandidātam, pretendentam vai šā panta pirmās daļas 11.punktā minētajai personai pieder nekustamais īpašums Latvijā;
- 2) izziņu (ievērojot 39.panta desmitās daļas prasības), ka tam un šā panta pirmās daļas 11.punktā minētajai personai (ja tie ir reģistrēti ārvalstī vai ārvalstī ir to pastāvīgā dzīvesvieta) attiecīgajā ārvalstī nav nodokļu parādu, tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādu, kas kopsummā pārsniedz 100 latus.

Piemēram, ja pasūtītājam ir iesniegtas izziņas no abām valstīm un:

- 1) *pretendenta nodokļu parāds Latvijā ir 33 lati un attiecīgajā ārvalstī – 75 lati, tad pretendents nav izslēdzams, jo parāds katrā valstī nepārsniedz 100 latus;*
- 2) *pretendentam nav nodokļu parāda Latvijā, bet attiecīgajā ārvalstī ir nodokļu parāds – 101 lats, tad pretendents ir izslēdzams, jo parāds vienā no valstīm ir pārsniedzis 100 latus;*
- 3) *pretendenta nodokļu parāds Latvijā ir 102 lati un attiecīgajā ārvalstī – 5 lati, tad pretendents ir izslēdzams, jo parāds vienā no valstīm ir pārsniedzis 100 latus;*
- 4) *pretendenta nodokļu parāds Latvijā ir 121 lats un attiecīgajā ārvalstī – 204 lati, tad pretendents ir izslēdzams, jo parāds abās valstīs pārsniedz 100 latus.*

Pasūtītājam jāievēro, ka tad, ja kandidātam vai pretendentam nav nodokļu parādu nevienā no valstīm, bet personai, uz kuras iespējām kandidāts vai pretendents balstās, Latvijā vai ārvalstī ir nodokļu parāds, kas pārsniedz 100 latu, tad attiecīgi kandidāts vai pretendents ir izslēdzams no turpmākas dalības iepirkuma procedūrā.

Likuma 39.panta astotajā daļā noteikts, ka atklātā konkursā (pretstatā slēgtam konkursam, konkursa dialogam un sarunu procedūrai) pasūtītājs pieprasa, lai minētās izziņas iesniedz tikai tas pretendents, kuram atbilstoši citām paziņojumā par līgumu vai iepirkuma procedūras dokumentos noteiktajām prasībām un izraudzītajam piedāvājuma izvēles kritērijam būtu piešķiramas līguma slēgšanas tiesības. Termiņu minēto dokumentu iesniegšanai pasūtītājs nosaka **ne īsāku par 10 darbdienām** (pirms likuma grozījumiem bija 5 darbdienas). Ja attiecīgais pretendents noteiktajā termiņā neiesniedz minēto dokumentu, pasūtītājs to izslēdz no dalības iepirkuma procedūrā.

Nemot vērā minēto, izziņa jāpieprasa no pretendenta pirms lēmuma par iepirkuma procedūras rezultātiem pieņemšanas.

39.panta pirmās daļas 6., 7., 8. un 9.punktu, kā arī sesto un septīto daļu piemēro tikai no 2010.gada 1.oktobra (pārejas noteikumu 17.punkts). Ministru kabineta 2010.gada 10.augustā pieņēma noteikumus Nr.761 „Noteikumi par kārtību, kādā apkopojama, sagatavojama un publicējama informācija par vidējiem darba ienākumiem un deklarētajiem gada apliekamajiem ienākumiem”. Attiecīgi šis skaidrojums tiks precizēts līdz 2010.gada 1.oktobrim, sniedzot izsmeļošāku informāciju par attiecīgo normu piemērošanas nosacījumiem, ņemot vērā minētos Ministru kabineta noteikumus.

39.panta pirmās daļas 10.punkts

Kandidāts vai pretendents ir sniedzis nepatiesu informāciju savas kvalifikācijas novērtēšanai vai vispār nav sniedzis pieprasīto informāciju.

Kandidātam vai pretendentam ir jāiesniedz dokumenti, kurus pasūtītājs pieprasījis iepirkuma procedūras dokumentos, lai kandidāts vai pretendents apliecinātu atbilstību izvirzītajām kvalifikācijas prasībām. Ja kandidāts vai pretendents minētos dokumentus nav iesniedzis vispār vai nav iesniedzis visus prasītos dokumentus, tad tas, lai arī atbilstu pasūtītāja izvirzītajām kvalifikācijas prasībām, ir izslēdzams no turpmākas dalības iepirkuma procedūrā.

Nemot vērā direktīvas 2004/18/EK 45.panta 2.punkta „g” apakšpunktā noteikto, kandidāts vai pretendents ir izslēdzams no turpmākas dalības iepirkuma procedūrā, ja tas ir būtiski sagrozījis informāciju savas kvalifikācijas novērtēšanai, turklāt šai informācijai ir būtiska nozīme kvalifikācijas apliecināšanai.

39.panta pirmās daļas 11.punkts

Uz kandidāta vai pretendenta norādīto personu, uz kuras iespējām kandidāts vai pretendents balstās, lai apliecinātu, ka tā kvalifikācija atbilst paziņojumā par līgumu vai iepirkuma procedūras dokumentos noteiktajām prasībām, ir attiecināmi šīs daļas 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. un 10.punktā minētie nosacījumi.

Lai apliecinātu, ka uz normā minēto personu, uz kuras iespējām kandidāts vai pretendents balstās, neattiecas Publisko iepirkumu likuma 39.panta pirmās daļas 1.-10.punktā minētie izslēgšanas nosacījumi, kandidātam vai pretendentam šajā skaidrojumā minētie

dokumenti jāiesniedz pasūtītājam arī par personu (piemēram, apakšuzņēmēju, kam ir nepieciešamā kvalifikācija konkrētu darbu izpildei), uz kuras iespējām kandidāts vai pretendents balstās.

Skatīt skaidrojumus par 39.panta pirmās daļas attiecīgo punktu piemērošanu.

Uzmanību!

1. Tiesas spriedumam vai citas kompetentas institūcijas lēmumam, kas tiek ņemts vērā, izslēdzot personu no turpmākas dalības iepirkuma procedūrā, ir jābūt *res iudicata spēkam* – tas vairs nav pārsūdzams/ apstrīdams un ir galīgs.

2. Ja tādi dokumenti, ar kuriem piegādātājs var apliecināt, ka uz viņu un šā panta pirmās daļas 11.punktā minētajām personām neattiecas šā panta pirmajā daļā norādītie apstākļi, netiek izdoti vai ar šiem dokumentiem nepietiek, lai apliecinātu, ka uz piegādātāju un šā panta pirmās daļas 11.punktā minēto personu neattiecas šā panta pirmajā daļā norādītie apstākļi, minētos dokumentus var aizstāt ar zvērestu vai, ja zvēresta došanu attiecīgās valsts normatīvie akti neparedz, — ar paša piegādātāja vai šā panta pirmās daļas 11.punktā minētās personas apliecinājumu kompetentai izpildvaras vai tiesu varas iestādei, zvērinātam notāram vai kompetentai attiecīgās nozares organizācijai to reģistrācijas (pastāvīgās dzīvesvietas) valstī. (39.panta desmitā daļa)

Vēršam uzmanību uz to, ka normā minētie apliecinājuma līdzekļi ir norādīti prioritārā pieprasīšanas secībā.

3. Sagatavojot apliecinājuma formu par 39.panta pirmās daļas 1., 2. un 3.punktā minētajiem izslēgšanas nosacījumiem, pasūtītājs ņem vērā, ka kandidātam, pretendētam un 39.panta pirmās daļas 11.punktā minētajai personai ir jāapliecina, ka:

- 1) vēl nav stājies spēkā galīgs kompetentas institūcijas lēmums vai tiesas spriedums par pārkāpumiem, kas minēti 39.panta pirmās daļas 1., 2. un 3.punktā, vai
- 2) ne kompetenta institūcija, ne tiesa nav pieņēmusi attiecīgi lēmumu vai spriedumu par minētajiem pārkāpumiem (persona nav izdarījusi šādus pārkāpumus), vai arī
- 3) 39.panta pirmās daļas 3.punktā minētajā gadījumā attiecīgā institūcija, konstatējot konkurences tiesību pārkāpumu, kandidātu, pretendentu vai 39.panta pirmās daļas 11.punktā minēto personu ir atbrīvojusi no naudas soda.

4. Informāciju vai dokumentus, ko pasūtītājs par kandidātiem, pretendentiem vai 39.panta pirmās daļas 11.punktā minētajām personām var iegūt pats, tas nepieprasa no kandidātiem vai pretendentiem, bet tikai norāda iepirkuma procedūras dokumentos, ka šāda informācija un dokumenti tiks izvērtēti. Ja konkrēto informāciju vai dokumentus pasūtītājs nevar iegūt, tas pieprasa tos no kandidāta vai pretendenta.

5. Pasūtītājs ir tiesīgs pārbaudīt nepieciešamo informāciju kompetentā institūcijā, publiski pieejamās datubāzēs vai citos publiski pieejamos avotos. Gadījumos, kad pasūtītājs ir ieguvis informāciju šādā veidā, attiecīgais kandidāts vai pretendents ir tiesīgs iesniegt izziņu vai citu dokumentu par attiecīgo faktu, ja pasūtītāja iegūtā informācija neatbilst faktiskajai situācijai.

6. Izziņas un citus dokumentus, kurus likumā noteiktajos gadījumos izsniedz kompetentās institūcijas, pasūtītājs pieņem un atzīst, ja tie izdoti **ne agrāk kā vienu mēnesi** (pirms likuma grozījumiem bija trīs mēneši) pirms iesniegšanas dienas (37.panta trešā daļa). Minēto termiņu pasūtītājs nav tiesīgs mainīt iepirkuma procedūras dokumentos.

7. Ja pasūtītājam rodas šaubas par iesniegtās dokumenta kopijas autentiskumu, tas pieprasa, lai kandidāts vai pretendents uzrāda dokumenta oriģinālu vai iesniedz apliecinātu dokumenta kopiju.

8. Ir veikti grozījumi arī Publisko iepirkumu likuma 68.pantā, nosakot, ka pirms piekrišanas izteikšanas apakšuzņēmēja, par kuru pretendents bija informējis pasūtītāju saskaņā ar šā likuma 20.pantu, maiņai pasūtītājs, piemērojot šā likuma 39.panta nosacījumus, papildus pārliecinās par iesaistāmā apakšuzņēmēja atbilstību šā likuma 39.panta pirmās daļas prasībām un apakšuzņēmēja maiņai nepiekrīt, ja tas šīm prasībām neatbilst.